

22.08.2016

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Lausuntopyyntönnä POL-2016-9818

Sisäministeriön lausunto; HE laiksi eduskunnalle opetustoimen rekistereistä ja valtakunnallisista tietojärjestelmistä

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt sisäministeriöltä lausuntoa hallituksen esityksestä laiksi eräistä opetustoimen rekistereistä ja valtakunnallisista tietojärjestelmistä.

Pyydettyä lausuntonaan sisäministeriö toteaa seuraavaa.

Ehdotetussa laissa säädettäisiin opiskelijavalintarekisteristä, korkeakoulujen valtakunnallisesta tietovarannosta, ylioppilastutkintorekisteristä, korkeakoulujen valtakunnallisesta tietovarannosta, ylioppilastutkintorekisteristä, oppijanimerekkisteristä ja oppilas-/opiskelija- ja tutkintotietojen sähköisestä käsittelyjärjestelmästä. Edellä mainitut rekisteritiedot koskisivat perusopetusta, lukioita, toisen asteen ammatillisia tutkintoja ja korkeakouluopetusta, joista tiedot olisi koottu Opetushallituksen ylläpitämään palveluun. Palveluun olisi asianosaisilla tai viranomaisilla pääsy. Keskitetty kokoava palvelu lienee tarpeellinen, jotta erillisten rekisterien tieto on saatavissa yhdestä järjestelmästä. Tärkeä on jo olemassa oleva korkeakoulujen valtakunnallinen tietovaranto, joka esityksen mukaan säilytettäisiin.

Kansalliseen tietovarantoon liittyvät säädöstekstit olisivat pysymässä samoina lukuun ottamatta oppijanumeron käyttöönottoa. Uutena tietona kansalliseen tietovarantoon tallennettaisiin oppijanimero, jonka opiskelija saisi, kun hänet ensimmäisen kerran tallennetaan johonkin säädöksessä yksilöidyistä opetustoimen rekistereistä. Korkeakoulujen tietovarantoon oppijanimero lisättäisiin yhdeksi pakolliseksi tiedoksi, joka olisi tallennettava myös korkeakoulun omaan rekisteriin. Oppijanimerekkisteriä ylläpitäisi Opetushallitus ja koulutuksen järjestäjä on velvollinen selvittämään ja tallentamaan omaan rekisteriinsä oppijanumeron tai pyytämään Opetushallitusta luomaan opiskelijalle oppijanumeron. Oppijanimero perustellaan opiskelijan yksilöinnillä ja henkilötunnuksen tarpeettoman käsittelyn välttämiseksi. Sillä pystyttäisiin myös yksilöimään ne oppijat, joilla ei ole henkilötunnusta.

Uuden perustettavaksi esitetyn oppilas-, opiskelija- ja tutkintotietojen käsittelyjärjestelmän kustannuksia on käsitelty esityksen kohdassa 3.1. Siellä on arvioitu rekisterin ylläpitokustannukset vuosille 2018 ja 2019 ja linjattu ylläpitokustannusten jaosta eri toimijoiden kesken: "Järjestelmän ylläpidosta aiheutuvat kustannukset on tarkoitus kattaa sen kehittämisestä ja käytöstä hyötyvien tahojen eli opetus- ja kulttuuriministeriön, valtiovarainministeriön, Tilastokeskuksen, työ- ja elinkeinoministeriön sekä Kansaneläkelaitoksen ja mahdollisesti muiden hyötyjien kesken niille koituvan hyödyn suhteessa. Ylläpitorahoitusta koskevat määrärahasiirrot on tarkoitus sisällyttää vuosia 2016-2019 koskevaan valtiontalouden kehyspäättökseen. Kansaneläkelaitos ja mahdolliset muut valtion talousarvion ulkopuoliset rekisterin hyödyntäjät osallistuisivat sen ylläpitoon käyttömaksuin." Arvion mukaan suurimmalla osalla Poliisiammattikorkeakoulun tulevista opiskelijoista on jo aikaisemmassa vaiheessa annettu oppijanimero. Lähinnä olisi kyse toteutettavan tutkintokoulutuksen tietojen syöttämisestä järjestelmään. Näkemyksemme mukaan toiminnasta saatavat hyödyt, järjestelmän edellyttämät toimenpiteet ja siitä aiheutuvat kustannukset ovat oppilaitoksessa tasapainossa. Erillistä sisäasiainhallinnolle, poliisille tai Poliisiammattikorkeakoululle osoitettavaa

22.08.2016

maksuosuutta järjestelmän kehittämisestä ja ylläpidosta ei sisäministeriö näe perustelluksi.

Sisäministeriö toteaa näkemyksensä, että Raja- ja merivartiokoululla tulisi olla pääsy edellä mainittuun käsittelyjärjestelmään rekrytoitaessa henkilöitä opiskelemaan Raja- ja merivartiokouluun rajavartijan peruskurssille tai muuhun Rajavartiolaitoksen virkaan. Rekrytointiprosessia pystyttäisiin nopeuttamaan ja sujuvoittamaan nykyisestä, jos hakijoiden opiskeluhistoria pystyttäisiin todentamaan Opetushallituksen ylläpitämän järjestelmän kautta. Etuna myös olisi, että järjestelmän tuottama tieto olisi automaattisesti oikeaksi todennettua. Järjestelmän olemassaolo sujuvoittaisi prosessia myös hakijoiden itsensä osalta, kun todistuskopioiden lähettäminen helpottuisi ja vähenisi. Rajavartioiden koulutus on luonteeltaan työnantajan järjestämää ammatillista täydennyskoulutusta, eikä se näin ollen tule ehdotusluonnoksen mukaan rekisteröitäväksi. Huomioitavaa on, että upseerikoulutuksen (SK, SM, YET) osalta Raja- ja merivartiokoulun toimiessa Maanpuolustuskorkeakoulun puolustushaara-, aselaji- ja toimialakouluna, Rajavartiolaitos myös tuottaa koulutusta, joka on osaltaan mukana tässä esityksessä.

Uusi perustettavaksi esitetty oppilas-, opiskelija- ja tutkintotietojen käsittelyjärjestelmä on sisäministeriön näkökulmasta kannatettava. Se yksinkertaistaisi tietoturvallisuus huomioiden prosesseja ja vähentää asiakirjojen käsittelyä opiskelijavalinnassa hakukelpoisuutta tarkistettaessa sekä erillisten ja päällekkäisten tiedonsiirtojen tarvetta.

Kansliapäällikkö

Päivi Nerg

Hankinta-asiantuntija

Sirkka Huttala

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Sisäministeriö 22.08.2016 klo 07:49. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Tiedoksi

Ministeri Risikko
Erityisavustaja Hannonen
Johtava asiantuntija Dag
Pelastusylitarkastaja Hautamäki
Ylitarkastaja Salmi/RVLE
Opintoasiainpäällikkö Puputti/POLAMK